

Mælkeribruget i Danmark 1901.

Af Konsulent *B. Bøggild.*

Aaret 1901 blev et godt Aar for det danske Mælkeribrug; thi der blev forholdsvis megen og god Mælk at arbejde med, og Priserne paa Smør og Svin vare særdeles gode; men Aaret bragte ogsaa Skuffelser og Vanskeligheder, som det er bedst at tage Lære af for Fremtiden.

Sommeren 1900 havde kun givet lidt Kløverhø og en tarvelig Græsning; men Udbyttet af Korn og Rodfrugter blev noget over en Middelhøst, saaledes at Køerne bleve bundne ind ved Siden af ganske gode Beholdninger for Vinteren. Af indkjøbte Foderstoffer anvendtes der fortrinsvis Oliekager som Tilskud til de mange hjemmeavlede Rodfrugter. Overskudsindførselen af Oliekager ses at være i stadig Stigning, og den er nu næsten 9 Gange saa stor som 1880—85. Brugen af Klid er derimod aftagende. Der var en Tid, da Klid og Rapskager betragtedes som nødvendige for Produktionen af fint Vintersmør. Nu er det de mest kvælstofrige Kager, der foretrækkes. Mest anvendes Bomuldsfrøkager, men dernæst ogsaa Solsikkekager, Hampefrøkager, Sesamkager o. s. v. — Af Majs indførtes 635 Millioner Pund i Sammenligning med 935 Mill. Pd. i 1899—1900, og Prisen var i Løbet af Aaret saa høj, at der næppe blev meget heraf anvendt til Køerne.

Danmarks Overskuds-Indførsel af:

Landbrugsaaet	Kornvarer uformalede og formalede	Oliekager	Klid
	1000 Pd.	1000 Pd.	1000 Pd.
1898—99	1,208,180	289,180	127,147
1899—1900	1,249,677	412,896	98,593
1901—1902	999,599	431,587	67,340

Vinteren var ingenlunde særlig streng, men der indtraf gjentagne Gange Dage, paa hvilke det var vanskeligt at færdes og faa Mælken frem til de mange store Andelsmælkerier, saaledes at Andelshaverne maatte hjælpe til, idet Mælkekuskene ikke med egne Heste kunde overkomme Arbejdet. Og Vinteren bragte flere Gange stærke og pludselige Omslag fra mildt Vejr til streng Frost og omvendt, — Omslag med en Forandring af indtil 10—15° C. i Luftens Temperatur i Løbet af et Par Dage, — hvilke Omslag uden Tvivl i mange Mælkerier vare uheldige for Smørrets Kvalitet og Ensartethed, idet de foraarsagede Uregelmæssigheder og Vanskeligheder ved Syrningen, Kjærningen og Smørrets Behandling. — I saadanne Tilfælde faar det Betydning, at Bestyreren har stedlig Erfaring, ikke overlader Arbejdet til en ung Mejske, men selv hurtig træffer de nødvendige Forholdsregler for, at Syren kan bevares, og at Fløden kan blive jævn til sædvanlig Tid.

Der blev Is nok til at fylde alle Ishuse; men i Sommerens Løb viste det sig, at mange af disse ere meget for smaa i Forhold til den Mængde Fløde og Smør, der nu er at arbejde med.

Ligesom Hveden gik bort, saaledes tog ogsaa Kløveren og det italienske Rajgræs mange Steder Skade, men Foraaret begyndte tidlig, saaledes at der dog blev saa meget Græs, at Køerne kunde komme ud, inden Foderbeholdningerne vare helt udtømte. — Maj og Juni

vare regnfulde og kolde, saaledes at Opholdet paa Marken, særlig om Natten, kun var lidet behageligt for Køerne; men derefter indtraadte der en forbausende Forandring i Vejret. Det blev varmt, og der blev temmelig pludselig en saa stor Rigdom paa Græs, at Køerne umulig kunde fortære det. Der blev Lejlighed til at bjærge en stor Mængde Agerhø, og Solen vedblev Dag efter Dag at skinne, saaledes at Høet hurtig kom i Hus og i Stak, og det blev altsammen af fortrinlig Kvalitet.

Snart blev Solskinnet og Varmen for stærk for Køerne, og omhyggelige Folk lode dem nu være inde midt om Dagen, men lode dem blive ude om Natten. Den rigelige Græsning gav en stor Mængde Mælk, men i den stærke Varme var det mange Steder svært at faa Mælken i frisk Tilstand til Mælkeriet, endvidere at faa Fløden kølet godt af, at faa Smørret kjærnet tilstrækkelig fast, at forhindre Skimmeldannelse paa Steder, hvor der var bleven for fugtigt i Regnperioden, og endelig at faa Smørret godt afkølet i Kølerummene eller i de gamle Smørkjældere, som man endnu nogle Steder nøjes med. Følgelig blev ganske naturligt Smørret fra nogle Mælkerier ikke saa fint, fast og holdbart, som det burde have været, — og Pasteuriseringsloven fik Skylden, — den er endnu Syndebuk, og det er jo lettere at give den Skylden end at paavise Fejlene, at faa dem indrømmede og at faa dem rettede.

I Sommeren 1900 fik Pasteuriseringsloven Skyld for at foranledige et stort Mælkeforbrug til et Pund Smør, i Sommeren 1901 blev det derimod sagt, at den var Skyld i, at Mælken ikke kunde taale Opvarmningen, at Smørret blev løst og blødt, og at Isen slap for tidlig op. — Større Omhu og Renlighed med Spandene og hurtigere Afkøling af den nymalkede Mælk ere selvfølgelig de Midler, der skal anvendes for at holde Mælken frisk, og større og bedre vedligeholdte Ishuse ere nødvendige for at have Is nok til Raadighed i en varm Sommer og et varmt Efteraar. — Varmen var saa stærk og saa vedholdende, at Mælkerier med Kølemaskine havde Vanske-

lighed ved at faa Vandet i Kuldebeholderen ned under 8—10° C., Luften i Kølerummet kunde iagttages at være over 12° C., og Fløden, der ikke kunde taale Opvarmningen til 85° C., havde næppe heller kunnet give fint Smør, om den kun var bleven opvarmet til 70° C. eller slet ikke var bleven pasteuriseret, saa at Aarsagen til Manglerne ved Smørret lige saa lidt bør søges i Pasteuriseringsloven, som Aarsagen til de mange pustede Ost, der kunde ses paa adskillige Mælkerier. — Nej! Sandheden er, at en høj og vedvarende Varme kræver for Fremstillingen af gode, fejlfrie Mælkeriprodukter en stor Paapasselighed, gode Lokaler, stor Renlighed, rigeligt Vand og helst megen Is, — og skorter det omend kun i en af disse Henseender, bliver Resultatet let utilfredsstillende.

Den stærke og vedvarende Varme i Juli og August var i de fleste Egne af Landet ledsaget af en vedholdende Tørke, saaledes at Græsset ikke kom igjen, hvor det blev aftøjret. Værst var det paa Fyn, hvor mange Køer bleve tagne paa Stald i August og ikke senere kom ud. I nogle Egne faldt der vel en Del gode Byger, men de forslog ikke meget, saaledes at Efteraarsgræsningen gennemgaaende blev mangelfuld, og det var kun i de bedste Græsegne af Vest- og Nordjylland, at Køerne i September og Oktober fandt nogenlunde tilstrækkelig Næring ude paa Markerne og i Engene. — For Flertallet af de danske Landmænd blev Efteraaret 1901 saa græsfattigt, at det var aldeles nødvendigt at give Køerne baade Hø og Kraftfoder i ret betydelig Mængde, hvis man vilde forhindre stærk Nedgang i Mælkeudbyttet.

Vil man søge Aarets Karakteristik belyst ved nogle enkelte Mælkeriers Aarsregnskaber, kan det anføres, at det samme sjællandske Andelsmælkeri, om hvilket der for Aaret 1899—1900 blev meddelt, at der fra 767 Køer blev indvejet 3,862,251 Pd. Mælk, og hvor Mælkeforbruget til et Pd. Smør var 25.10, Gjennemsnitsprisen for et Pd. Smør 96.10 Øre pr. Pd. og Driftsudgifterne med Renter

og Afdrag 411.⁵ Øre pr. 1000 Pd. Mælk, der har Forholdene i Aaret 1900—1901 været, at der er indvejet 4,029,535 Pd. Mælk fra 726 Køer, medens Mælkeforbruget til et Pd. Smør har været 24.⁸⁹ Pd. Mælk, Salgsprisen for et Pd. Smør 97.¹² Øre og Driftsudgifterne med Kjørsel, Renter og Afdrag 392 Øre pr. 1000 Pd. Mælk, saaledes at der kan siges at have været mere Mælk, federe Mælk, bedre Smørpris og mindre Driftsudgifter i 1901 end i det foregaaende Aar. — Resultatet er, at medens Andelshaverne i 1899—1900 fik Smørret i et Pd. Mælk betalt med en Nettopris af 3.⁴² Øre samt 95 pCt. Skummetmælk og Kjærnemælk gratis tilbage, have de i Aaret 1900—1901 faaet 3.⁵³ Øre Netto for Smørret i et Pd. Mælk samt 95 pCt. Skummetmælk og Kjærnemælk gratis tilbage, — eller, hvis den tilbageleverede Mælk sættes til 1 Øre pr. Pd., have de faaet gennemsnitlig 17.⁹² Øre fuldstændig Netto pr. Kande Sødme hjemme ved deres Stalddør.

Fra det samme mønsterværdige jyske Andelsmælkeri, der omtaltes i Beretningerne for 1898, 1899 og 1900, foreligger omstaaende Regnskab for Tiden $\frac{2}{11}$ 1900 til $\frac{1}{11}$ 1901. — Der er modtaget 6,141,200 Pd. Mælk, medens der i 1900 blev indvejet 5,822,391 Pd. — Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør, der i 1900 var 26.³⁴, har i 1901 været 26.⁰. — Salgsprisen pr. Pd. Smør, der i 1900 var 96.⁷⁷ Øre, har i 1901 været 98.⁷⁸ Øre, og Driftsudgiften, der i 1900 var 442 Øre pr. 1000 Pd. Mælk, har i 1901 været 413 Øre pr. 1000 Pd. Mælk, — altsaa ogsaa for dette Mælkeri har Aaret 1901 i Sammenligning med 1900 givet mere Mælk, federe Mælk, bedre Smørpris og mindre Driftsudgifter. — Dette Andelsmælkeri har tilvirket c. 56,000 Pd. Gouda og Edamost samt over 100,000 Pd. Ost af $\frac{1}{4}$ Sødme og $\frac{3}{4}$ Skummetmælk og Kjærnemælk. — Nettoprisen, hvortil hele Mælkemængden er udbragt, der forrige Aar var 4.⁴²² Øre pr. Pd., er for Aaret 1901 endog 4.⁵¹⁶ Øre pr. Pd., altsaa 18.⁰⁶⁴ Øre pr. Kande, —

Udgifter

paa et jydsk Andelsmælkeri med stor Osteproduktion.

	Ialt Kroner	Øre pr. 1000 Pd. Mælk
Kjørsel af Mælk	6,444.61	104.93
Lønninger	4,820.38	78.50
Kul og Tørv	2,819.79	45.91
Is	137.00	2.23
Smørtræer og Pergament	732.85	11.93
Olie	143.60	2.33
Salt, Farve, Løbe, Soda, Kalk m. m.	967.48	15.75
Vedligeholdelse af Bygninger	674.84	10.98
Vedligeholdelse af Inventar	2,787.91	45.40
Renter og Afdrag paa Laan	4,483.63	73.00
Andre Udgifter	1,350.57	21.96
Ialt ...	25,362.36	412.92

Indtægter

paa et jydsk Andelsmælkeri med stor Osteproduktion.

209,796 $\frac{1}{2}$ Pd. Smør à 98.78 Øre	207,234.11 Kr.
157,551 Pd. Ost	52,362.66 —
Skummetmælk og Kjørnemælk	37,369.28 —
Sødmælk og Fløde	1,214.74 —
Valle	4,166.85 —
Andre Indtægter	379.20 —
Ialt ...	302,726.34 Kr.

Der er ialt indvejet 6,141,200 Pd. Mælk, altsaa er

Mælken udbragt i 4.929 Øre pr. Pd.

Der er udbetalt for Mælk 224,958 Kr. 92 Øre, altsaa 3.663 — —

Difference..... 1.266 Øre pr. Pd.

Driftsudgift ... 0.413 — —

Overskud 0.853 Øre pr. Pd.

trods det at Afsætningen af Ost er gaaet mindre livlig i 1901 end i de nærmest foregaaende Aar.

For et vestjydsk Andelsmælkeri stille Forholdene sig saaledes, som det fremgaar af efterfølgende Regnskab, der omfatter Tiden $\frac{1}{11}$ 1900— $\frac{31}{10}$ 1901. — Der ses at være indvejet 8,133,081 Pd. Sødmælk imod 7,852,093 Pd. i det foregaaende Aar, og Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør har været 26.⁶⁰ Pd. imod 26.⁶⁷ Pd. Aaret før. — Dette Mælkeri ejes af c. 330 Andelshavere, der for største Delen have Jord af tarvelig Beskaffenhed og Kjørselen af Mælk ses at koste over 15,000 Kr., omend alle Egnens Folk nu ere med i Mælkeriet. Det er her ordnet saaledes med Ostelavningen, at hver Andelshaver kan faa en vis Mængde Mælk lavet i Ost daglig i Sommermaanederne mod at betale 1 Øre pr. Pd. Ost, medens Vallen udleveres gratis, og Mælken, som laves i Ost, bogføres til samme Pris, nemlig $\frac{1}{2}$ Øre pr. Pd., som den Skummetmælk og Kjærnemælk, der sendes hjem.

At Udgiften til Vedligeholdelse af Inventar er saa stor, som anført, skyldes, at der er anskaffet en ny Dampkjedel, og at Smørprisen ikke er bleven højere, hidrører fra, at Mælkemængden var størst i Sommermaanederne. Hvert Pd. Mælk er her udbragt i $3.462 + 0.269 = 3.731$ Øre, men Skummetmælken er saa kun bogført til $\frac{1}{2}$ Øre pr. Pd. — Regnes Skummetmælk og Kjærnemælk til 1 Øre pr. Pd., hvilken Værdi den uden Tvivl har i de mange smaa Husholdninger, bliver Sødmælken udbragt til 4,²⁰⁶ Øre pr. Pd. eller 16.⁸ Øre Netto pr. Kande, hvilket maa siges at være en meget tilfredsstillende Pris for de mange smaa Landbrug i den temmelig tyndt befolkede Egn. — Tilfredsheden med Udbyttet af Mælkeriet belyses ogsaa ved, at Andelshavernes Antal i Løbet af 12 Aar er steget jævnt fra 149 til nu at være c. 330, idet alle Egnens Landmænd efterhaanden have sluttet sig til som Andelshavere.

Begge disse jydskke Mælkerier have for en Del anvendt Tørv som Brændsel. Besparelsen herved er vel

Udgifter

paa et vestjydsk Andelsmælkeri.

	Ialt Kroner	Øre pr. 1000 Pd. Mælk
Kjørsel af Mælk	15,089.72	185.5
Kjørsel af Kul og Smør	261.17	3.2
Lønninger	4,524.64	55.6
Brændsel	2,697.71	33.2
Is	142.50	1.8
Smørtræer m. m.	4,767.62	58.6
Olie	85.48	1.0
Salt, Farve og Løbe	557.85	6.8
Vedligeholdelse af Bygninger og Vej	668.86	8.2
Vedligeholdelse af Inventar	3,661.33	45.0
Renter og Afdrag	2,605.38	32.0
Andre Udgifter	987.15	12.2
Ialt ...	36,049.41	443.1

Indtægter

paa et vestjydsk Andelsmælkeri.

305,531 Pd. Smør à 97.5 Øre pr. Pd.	297,799.02 Kr.
7,777,865 — Skummetmælk og Kjærnem. à 1/2 Ø. pr. Pd.	38,889.30 —
42,045 — — — — — à 1 — —	420.45 —
14,172 — Ost à 1 Øre pr. Pd.	141.72 —
Affald	675.55 —
Andre Indtægter	1,563.42 —
Ialt ...	339,489.46 Kr.

Der er ialt indvejet 8,133,081 Pd. Mælk, altsaa er

Mælken udbragt i 4¹⁷⁴ Øre pr. Pd.

Der er udbetalt for Mælk 281,557 Kr. 10 Øre, altsaa 3.462 — - —

Difference 0.712 Øre pr. Pd.

Driftsudgift ... 0.443 — - —

Overskud 0.269 Øre pr. Pd.

ikke meget stor, men man opnaar, at nogle Penge blive paa Egnen i Stedet for at gaa over til England for Kul.

Grosserersocietetets Topnotering.

Gjennemsnittspris i Øre pr. Pd.

	1895-96	1896-97	1897-98	1898-99	1899-1900	1900-1901
November ..	98.5	98.0	97.3	99.0	101.0	104.6
December...	96.0	100.0	96.8	104.0	104.0	106.8
Januar	97.0	98.5	92.5	96.0	98.0	105.4
Februar	97.8	93.8	94.0	95.0	94.0	99.3
Marts	92.8	89.0	92.0	95.6	89.6	96.0
April	81.0	83.4	84.8	87.5	88.0	91.8
Maj	76.4	79.5	77.5	81.3	87.2	88.0
Juni	79.5	79.5	76.0	81.4	92.0	88.0
Juli	83.6	82.0	74.3	87.5	92.0	88.5
August	98.0	88.3	80.0	100.2	100.8	95.2
September ..	96.5	96.0	91.6	110.5	99.0	102.3
Oktober	103.8	93.0	99.5	110.3	100.8	107.2
Gjennemsnit for hele Aaret	91.6	90.1	88.1	95.65	95.5	98.0

Smørprisen har i det forløbne Aar været forholdsvis særdeles god, idet man skal tilbage til før 1894 for at finde tilsvarende Priser. Gjennemsnittet af Grosserersocietetets ugentlige Topnoteringer ses af hosstaaende Tabel at have været 98 Øre pr. Pd., hvortil kommer, at et ret betydeligt Antal Mælkerier have faaet $\frac{1}{2}$ —1 Øre pr. Pd. over Noteringen. — Denne begyndte i November med at være 105, ved Nytaarstid var den 109, og indtil anden Uge i Februar vedblev den at være over 100. Derefter gik den langsomt ned, indtil den sidste Uge i April blev 88, og derved blev den staaende i 13 Uger, altsaa et helt Fjerdingaar. — I Slutningen af Juli begyndte den at stige og første Uge af September naede

den igjen 100, hvorefter den fremdeles steg, indtil den midt i Oktober blev 110.

Grosserersocietetets Notering sættes for Tiden af Repræsentanter for følgende Firmaer: H. Klitgaard & Co., Chr. Christensen, G. Noack, N. Nielsen, Paul Rützau, Harald Helsted, Theodor Lund & Petersen, T. & S. Plum samt Mægler E. I. Endorph, hvortil kommer Formanden Grosserer Adolf, som ikke er Smørhandler, og 2 Repræsentanter for Landbruget. Disse ere for Tiden Kaptajn Dons og Forpagter Holm (Rosenlund), og deres Suppleanter ere Forpagter Plenge (Hardenberg) og Forpagter Schumacher (Thurebylille).

Englands Indførsel af Smør i Cwts.

(101.6 Pd. dansk.)

Fra	1898	1899	1900	1901
Rusland			209,738	378,452
Sverrig	294,962	245,509	196,041	180,212
Danmark	1,465,030	1,430,052	1,486,342	1,597,186
Tyskland	41,231	36,953	36,042	26,983
Holland	209,324	384,810	282,805	293,912
Frankrig	416,821	353,942	322,048	311,601
N. S. Wales	34,391	43,561	81,436	59,597
Victoria	124,223	211,744	264,603	186,141
New-Zealand	69,949	111,639	163,871	167,343
Kanada	156,865	250,083	138,313	215,588
Forenede Stater	66,712	159,137	56,046	150,126
Andre Lande	269,585	262,331	141,231	130,669
Ialt ...	3,209,093	3,389,851	3,378,516	3,702,810

Idet der iøvrigt angaaende Smørhandelen og Smørporten maa henvises til Afhandlingen om »Danmarks Smørexport 1900—1901« i Tidsskriftets 11te Hæfte for 1901 (S. 515—24), skal her kun omtales hosstaaende

Tabel over Englands Indførsel af Smør i Kalenderaarene 1898—1901. — Her ser man, at Rusland møder med et forholdsvis meget større Tal for det sidste Aar, og denne Stigning skyldes alene Sibirien, idet Smørmængden fra Finland og Østersøprovinserne temmelig sikkert er aftagende og ikke tiltagende. — Indførselen fra Sverrig, Tyskland, Frankrig, N. S. Wales og Victoria ses at have været aftagende i det sidste Aar, medens Tilførselen fra Kanada og de nordamerikanske Fristater har været stigende. — Tabellen viser i det Hele taget, at de gamle Mælkerilande her i Evropa gennemgaaende trække sig tilbage fra Konkurrencen paa det engelske Marked; men at Sibirien, Australien og Amerika til Gjengjæld sende Smør i anelig Mængde, der fylder Markedet, og derfor generer Afsætningen af den stadig stigende Smørmængde fra Danmark.

Glædeligt for os Danske er det at kunne notere, at Smørpriserne have været gode i Aaret 1901, trods det at Tilførslen til England saavel her fra Danmark som fra alle Lande tilsammen har været større end nogensinde tidligere.

Osteproducenterne have haft et vanskeligt Aar i 1901. — Allerede i Aarets første Maaneder blev Afsætningen slæbende, idet flere store Andelsmælkerier ere slaaede stærkt ind paa Produktionen af saavel Hollandsk Ost som Ost af forskellige Blandinger af Centrifugemælk og Sødsmælk, saaledes at Produktionen var bleven temmelig stor til Efterspørgslen; men endnu værre blev det, da Ostelagrene overalt vare blevne temmelig fyldte i Løbet af Maj og Juni Maaneder, og saa Varmen kom i Juli og vedblev at holde sig lige stærk i August. — Temperaturen steg i Ostelagrene, og mange Oste fik et sørgeligt Udseende. Hvem der kunde anvende kunstig Afkøling, klarede sig nogenlunde; men adskillige, endog gamle erfarne Osteproducenter vare Fortvivlelsen nær. — Lagrene vare saa fulde, at man daarlig kunde faa

Plads til de friske Oste, — ingen Kjøbere vilde tage ordentlig fra, selv om Prisen var lav, og flere og flere Oste toge Skade, bleve Pustere, revnede og fik alle mulige Fejl, — og her kunde man end ikke trøste sig med, at det var Pasteuriseringsloven, som var Skyld i Fejlene. — Ved mange Mælkerier maatte man fortryde, at Osteproduktionen ikke tidlig paa Aaret var bleven indskrænket, idet man med de høje Svinepriser utvivlsomt med større Fordel vilde kunne have fodret en Del mere Mælk op.

Efter Forlydende skal en enkelt Ostehandler have anbragt nogle smaa Partier firkantede Blandingsoste i Sverrig; men Forsøg paa at afsætte ganske gode Gouda-oste paa flere forskellige Steder i England fik et højt ynkeligt og økonomisk ruinerende Resultat. — Under de her skildrede Forhold vare Ostehandlerne ogsaa ganske naturlig noget tilbageholdende med at indføre Ost fra Udlandet. Statistiken oplyser, at Overskudsindførselen, der i 1899 var lidt over $2\frac{1}{4}$ Million Pund og i 1900 2,110,827 Pd., i Aaret $\frac{1}{10}$ 1900— $\frac{30}{9}$ 1901 kun har været 1,873,151 Pd., idet der er bleven indført 2,034,485 Pd. og udført 161,334 Pd.

Som en Nyhed kan det meddeles, at et i Sommeren 1900 begyndt Forsøg paa Fremstillingen af Emmenthaler-ost paa Kragerupgaard er bleven fortsat og udvidet i Sommeren 1901 med et særdeles godt Resultat, idet Produktet blev meget smukt og fandt villig Afsætning.

Angaaende de særlige Rørelser og Begivenheder, der i Aarets Løb ere foregaaede indenfor det danske Mælkeribrug, skal her endvidere omtales, at der i forøget Grad er fortsat med Malkekursus og det ikke blot paa Landbrugsskolerne Ladelund, Dalum, Skaarup og Tune, men ogsaa omkring i flere Landboforeninger, hvor der er antaget en Malkelærer, som drager omkring i Landsbyerne, hvor hans Nærværelse ønskes en Uge ad Gangen, og hvor der saa holdes Malkekursus i en af Gaardmændenes

Stalde. Unge Gaardmandskoner, Gaardmandssønner, Døtre og Tjenestepiger møde med lige stor Iver og Lyst ved Undervisningen, og mange af dem skulle nok vide hurtig at faa Forholdene i Hjemmet forbedrede, saaledes at Malkningen bliver bedre udført dersteds, samtidig med at Stalden bliver kalket og forsynet med større Vinduer, saaledes at Mælken bliver mere ren og velbehandlet end hidtil.

Den bedre Malkning og Virksomheden i de talrige Kontrolforeninger rundt om i Landet har foranlediget, at der i stigende Grad er bleven Interesse for Mælkens Betaling efter Flødeprocent, og ved mange Mælkerier er det glædeligt at kunne konstatere et Par Pund Nedgang i Mælkeforbruget til 1 Pd. Smør i Løbet af den Tid Mælkeriet har været i Virksomhed. Noget skyldes denne Nedgang vel en bedre Renskumning og bedre Syrning og Kjærning; men den største Del af Nedgangen maa dog skyldes, at den til Mælkeriet leverede Mælk efterhaanden er bleven federe, og dette maa man vel have Lov at antage særlig skyldes, at Mælken er bleven betalt efter Flødeprocent.

Det vakte en Del Opsigt, at der i Aarets Løb fra et privat Laboratorium i Aarhus blev gjort den Paastand gjældende, at Mælkeforfalskninger skulde være ret almindelige omkring paa Landets Andelsmælkerier og oftest gaa upaatalte hen; men fra de jydsk Mejeriforeningers Side blev det paavist, at Paastanden hvilede paa et meget løst Grundlag og maatte betragtes som ret uvederhæftig. — Mere Betænkelighed vakte tre, heldigvis hidtil ret enestaaende Tilfælde af Bedragerier ved Andelsmælkerier paa Lolland og i det sydlige Jylland, hvor ret store Besvigelser viste sig at være begaaede gjennem længere Tid af Formænd, der havde benyttet sig af, at de selv disponerede over Kassen, og at Revisionen kun var lidet virksom. — Mange og forskellige vare de Betragtninger, der bleve fremsatte omkring i Landets Blade i Anledning af disse ganske vist ret sørgelige Tilfælde; men den simpleste Forholdsregel for at forebygge slige Besvigelser i Frem-

tiden er uden Tvivl at fordele Hvervene som Formand, Kasserer og Regnskabsfører til tre forskjellige Personer samt at sørge for, at den aarlige eller helst maanedlige Revision udstrækkes til et grundigt og kritisk Eftersyn af saavel Regnskabet med Bilag som Kassebeholdningen og Bankbøgerne.

At Interessen for Regnskabsføringen er begyndt at blive mere almindelig end hidtil, fremgaar iøvrigt af, at den saakaldte Mejeri-Drifts-Statistik vinder forøget Tilslutning. Arbejdet varetages af et særligt Udvalg, nedsat af Mejeriforeningerne og Landhusholdningsselskabet, og den aarlige, af Konsulent Nissen Dall udarbejdede, Beretning tilstilles samtlige Andelsmælkerier her i Landet for at tjene til Oplysning og Vejledning for de Bestyrelser, der ønske at tage imod Belæring i saa Henseende. Beretningen har i de fire forløbne Aar omhandlet Regnskaberne fra henholdsvis 156, 195, 235 og 291 Mælkerier.

Som et nyt Arbejde til Mælkeribrugets Fremme, der er begyndt paa Fyn, maa her omtales Konkurrencen mellem Mælkerier i Fyns Stift. Konkurrencens Formaal er at fremhæve de Mælkerier, der opnaa det bedste økonomiske Udbytte af Mælken, samtidig med at Bygninger og Inventar vedligeholdes i en i enhver Henseende forsvarlig Tilstand, idet dog Udgifterne til Lønninger, Kjørsel, Renter og Afdrag holdes udenfor Bedømmelsen. Dernæst tilstræbes Indførelsen af en formaals-tjenlig Regnskabsføring efter Dommerudvalgets Anvisning, hvorhos der tilsigtes at yde dygtige Bestyrere Støtte i deres Gjerning og Anerkjendelse for deres udførte Arbejde. — Det er patriotisk Selskab og Fyns Mejeriforening, der har iværksat Sagen, og Udvalgets Formand er Forpagter Hempel Syberg. Der har meldt sig 12 Mælkerier til en treaarig Konkurrence, og Dommerhvervet udføres af Gaardejer Jens Jensen, Nordskov, som Formand, Sekretær Hans Appel og Konsulent Bøggild, der to Gange aarlig skulle tilse Mælkerierne, hvorhos disse maanedlig skulle indsende Regnskabsopgjørelser til Kontoret i Odense.

Som en Foranstaltning af forhaabentlig stor Betyd-

ning maa det dernæst omtales, at det i Aarets Løb er lykkedes at iværksætte en Mærkning af det danske Smør med et fælles Varemærke, efter at der i flere Aar har været arbejdet for Iscenesættelsen af denne Sag. »Danske Mejeriers Smørmærkeforening« traadte i Virksomhed 1901, efter at der i England var indregistreret et Varemærke, 4 sammenslyngede Lurer med Ordene Danish Butter, som anbringes paa langs af en Stave i hver Drittel. Foreningen havde allerede i November Maaned 1901 en Tilslutning af 625 Mælkerier. Den forsyner sine Medlemmer med de nødvendige Mærkestaver, og da disse alle ere færdig tildannede, af samme Længde, vil Foreningen ventelig i væsentlig Grad bidrage til, at alle de paagjældende Mælkerier komme til at benytte Dritler af samme Størrelse. — Og i Forbindelse hermed kan det nævnes, at saavel Dansk Mejeristforening som de forskjellige Mejeriforeninger i Aarets Løb paa forskjellig Maade have søgt at henlede Producenternes Opmærksomhed paa Ønskeligheden af, at alt Smørret forhandles efter Nettovægt med et engelsk Centner i hver Drittel.

Endelig maa det til Slutning anføres, at der i Aarets Løb er bleven indført elektrisk Belysning paa flere Mælkerier i Landets forskjellige Egne, samt at Professor la Cour i Oktober 1901 afholdt det første Kursus i Elektricitet for Møllere og Mejerister paa Forsøgsmøllen i Askov. Kursuset varede i 6 Dage og forløb til gjensidig Tilfredshed for Professoren og Deltagerne. Foreløbig er det Bestemmelsen, at der saavel Foraar som Efteraar skal fortsættes med lignende Kursus, hvortil der ventelig vil blive god Tilslutning.
